

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 09/6112

Fakultetsstyresak: **44**

Møte: 27. mai 2009

BUDSJETTPRIORITERINGER 2010

Bakgrunn

De siste årene har MN-fakultetet hatt en svært presset økonomi, noe som har skapt store utfordringer. I årene 2006 - 2008 fikk blant annet ikke instituttene kompensert for lønns- og priskompensasjon og fakultetet sentralt har slitt med et akkumulert underskudd. I samme periode har instituttene fulgt opp kravet om å tilsette i alle tildelte universitetsstipendiatstillinger. Fakultetet sett under ett har også i denne perioden fått tilslag på mange store forskningsprosjekter som krever betydelige egenandeler, bl.a. SFF, SFI, YFF og ikke minst BFS. På bakgrunn av disse problemstillingene ønsker fakultetsledelsen å legge opp til en prinsippdiskusjon i forkant av budsjettprosessen for 2010, med formål å gi fakultetsstyret et bedre grunnlag for budsjettfordelingen.

Det legges til grunn at budsjettfordelingen for 2010 utarbeides etter samme mal som for 2009. Det vil si at instituttene bes sende inn egne budsjettforslag innen 1. juli. Fakultetsledelsen vil deretter diskutere budsjettforslagene med instituttene i forbindelse med høstens styringsdialoger. Styringsdialogene gir viktige innspill til budsjettforslaget som fremmes for fakultetsstyret i september. Tidsplan for budsjettprosessen for 2010 er oppsummert i tabell 1.

Tabell 1 Budsjettprosess 2010

	Tidspunkt/frister
Rundskriv fra fakultetsdirektøren til instituttene vedrørende budsjettforslag for 2010	Mai 2009
Rundskriv fra universitetsdirektøren til fakultetet vedrørende budsjettforslag for 2010	Jun. 2009
Budsjettforslag for 2010 fra instituttene	1. jul. 2009
Styringsdialoger og budsjettsamtaler med instituttene	Aug. 2009
Drøftinger av prioriteringer i fakultetsledelsen	Aug./sep. 2009
Prioriterte forslag til nybygg, ombygginger og andre investeringer til EIA	1. sep. 2009
Fakultetsstyret behandler fakultetets budsjettforslag	Sep. 2009
Fakultetets budsjettforslag sendes til universitetsdirektøren	15. sep. 2009
Styringsdialog med universitetsledelsen	Okt. 2009
Universitetsstyret behandler budsjettfordeling for 2010	Nov. 2009
Fakultetsstyret behandler fakultetets endelige budsjettfordeling for 2010	Des. 2009

Fakultetets budsjettmodell

Fakultetets interne budsjettmodell¹ kombinerer en videreføring av historiske rammer, resultatbasert omfordeling av oppnådde resultat, lønns- og priskompensasjon, strategiske tildelinger og evt. andre drifts- og lønnsjusteringer.

¹ http://www.uib.no/mnfa/fakstyret/sakslister/2008/12_10/109.pdf

Fakultetets kostnadsramme for 2009 beløper seg dermed til 432 millioner kroner. Selve budsjettfordelingen for 2009 kan oppsummeres som i tabell 2:

Tabell 2 Fakultetets budsjettfordeling 2009

	Tall fra 2009
Fjorårets ramme (historisk basis)	286 112 000,-
+/- Internhusleie	67 833 600,-
+/- Resultatbasert omfordeling (RBO)	19 200 000,-
+/- Lønns- og priskompensasjon	14 332 300,-
+/- Strategiske tildelinger	21 261 000,-
+/- Stipendiatstillinger, gitt som strategiske virkemidler	24 247 000,-
+/- Andre drifts- og lønnsjusteringer	-967 700,-
	432 018 200,-

Disse hovedlinjene ble vedtatt for budsjettet for 2009:

- Instituttene grunnrammer videreføres
- Resultatmodellen videreføres med samme beløp som i 2008
- Pris- og lønnsvekst blir videreført til instituttene budsjetttrammer
- Avsetninger til strategiske forskningssatsinger skjer i tråd med fakultetets forskningsstrategiske plan
- De fleste nye strategiske tiltak er knyttet opp mot egenandeler inn mot større prosjekter
- Sterkt fokus på utnyttelsesgrad for stipendiatstillingene
- Fakultetet fortsetter sitt arbeid for å styrke den faglig-strategiske ledelsen
- Husleieordningen blir videreført som i 2008
- Fakultetsdirektøren foreslår også i 2009 at egenandel til små driftsmidler må dekkes av instituttene

Når hovedprinsippene for budsjettprosessen for 2010 nå blir lagt er det i hovedsak 3 områder fakultetsdirektøren vil legge opp til diskusjon rundt. Det gjelder fordeling av lønns- og priskompensasjon, eventuelle rammekutt og de strategiske satsingene.

Lønns- og priskompensasjon

I perioden 2006 – 2008 har ikke instituttene fått tildelt lønns- og priskompensasjon. Samtidig har instituttene blitt pålagt å besette alle ledige universitetsstipendiatstillinger. Dette har skapt en svært vanskelig situasjon for de aller fleste instituttene og betyr i praksis at enkelte deler av virksomheten må bygges ned. Noe av denne nedbyggingen kompenseres med tildeling av strategiske øremerkede midler, men ofte er disse midlene av midlertidig karakter og krever forpliktelser både på kort og lang sikt. Etter signaler om at det ville bli svært vanskelig for instituttene dersom lønns- og priskompensasjon ble holdt igjen for flere år, fikk instituttene videreført lønns- og priskompensasjon i 2009. Fakultetsdirektøren mener fakultetet ikke skal holde igjen lønns- og priskompensasjon ettersom det oppfattes som et kamuflert rammekutt. Eventuelle rammekutt som kan bli nødvendig vil videreføres til instituttene som et rammekutt.

Rammekutt

Etter kraftig vekst i resultatmidler i perioden 2002 – 2008, fikk UiB en reduksjon fra 2008 – 2009, og det er forventet en videre nedgang i 2010. Samtidig gir universitetets ulike byggeprosjekter fortsatt budsjettutfordringer for UiB i 2010. Fakultetsdirektøren ser derfor en risiko for at universitetsdirektøren kan foreslå rammekutt ved fakultetene for å kunne møte noen av disse utfordringene. En økning i den eksterntfinansierte porteføljen og forbedret økonomisk prosjektstyring kan lette noen av utfordringene. Videre vil sterk fokus på både kostnader og andre inntekter være svært viktig.

Strategiske tildelinger

Fakultetet har i sin forskningsstrategiske plan vedtatt å ha en strategisk pott på fakultetet for å kunne stimulere til faglig fornyelse og hjelpe til med større egenandeler. Nye tildelinger til fakultetet skjer oftest i form av øremerkede bevilgninger. Disse tildelingene er som sagt ofte midlertidige og krever egenandeler på kort sikt og forpliktelser på mer lang sikt.

Fakultetsdirektøren er av den oppfatning at slike strategiske tildelinger må regnes som et viktig redskap for faglig fornyelse. Det betyr at strategiske tildelinger ikke bør sees på som et isolert og fullfinansiert ”fenomen”, men et tilskudd til egen virksomhet. For å kunne stimulere til faglig fornyelse og for å kunne være i stand til på motta store prosjekter, som krever egenandeler utover det et institutt kan forvente å legge inn over egen ramme, er det derfor viktig at fakultetet sentralt har et visst strategisk handlingsrom. Dersom dette handlingsrommet reduseres vil det på sikt kunne gå ut over den nødvendige faglige fornyelse. Vi vet at det er et stort behov for å styrke basisbevilgningen både innenfor forskning og utdanning på instituttnivå.

Fakultetsdirektøren ønsker å få fakultetsstyrets innspill på bl.a. følgende områder i forkant av budsjettprosessen:

- Hvordan skjerme instituttene budsjetter mest mulig, samtidig som fakultetet fortsatt kan ha et nødvendig handlingsrom, ikke minst til strategiske prioriteringer?
- Håndtering av faglige prioriteringer (av institutter og satsinger) i en situasjon uten vekst eller kutt i fakultetets rammer?
- Andre inntektsmuligheter på instituttnivå.
- Ser fakultetsstyret for seg at større omfordelinger mellom instituttene bør vurderes?
- Hva mener fakultetsstyret bør være profilen på de strategiske satsingene, mao. hvilke tiltak bør støttes på fakultetsnivå:
  - Egenandeler store prosjekter (SFF, YFF, SFI, EU, FME)
  - Bergens forskningsstiftelse (BFS)
  - Forskerskoler
  - Stipendiatstillinger (som egenandeler eller som frie tildelinger)
  - Stimulere til tverrfaglige satsinger, både internt og eksternt

- Brofinansiering av stillinger for å ivareta unik kompetanse
- Likestillingstiltak
- Utstyr

Fakultetsdirektøren mottar klare signaler fra instituttlederne om at det er ønskelig, og viktig, å ha drahjelp fra fakultetet når det gjelder de større strategiske satsingene og prosjektene. Det som imidlertid er viktig er at slike satsinger må være i tråd med instituttene, fakultetets og UiB sine faglige strategier, og det må være en tett dialog og prosess i forkant. Egenandeler som kommer inn ad-hoc i løpet av året er vanskelig å forholde seg til for alle parter og gjør budsjettprosessene mindre transparent.

Avsluttende kommentar

Fakultetsstyret inviteres hermed til å komme med innspill inn mot budsjettet for 2010. Disse innspillene vil fakultetsdirektøren ta med videre i budsjettprosessen og inkorporere i det budsjettforslaget som legges frem for fakultetsstyret for 2010.

Som nevnt må fakultetet forberede seg på at det kan komme kutt i budsjetttrammen også for 2010. Det betyr i praksis at det er lite frihetsgrader i den eksisterende budsjetttrammen så lenge man ikke går inn på en omfordeling mellom instituttene.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Saken legges frem for fakultetsstyret til drøfting, og innspillene vil bli tatt med videre i budsjettprosessen for 2010.

Bergen, 20. mai 2009

Bjørn Åge Tømmerås
fakultetsdirektør